

AJANKOHTAISTA: VIRON PERINTEENTUTKIJOIDEN JA USKONTOTIETEILIJÖIDEN SEURAT

Pihla Siim

AKATEEMINEN KANSANRUNOUDEN SEURA

Akateeminen kansanrunouden seura (*Akadeemiline rahvaluule selts*, lyhennettynä *ARS*) on virolaisten tutkijoiden, opiskelijoiden ja kaikkien kansanrunoudesta kiinnostuneiden yhdistys, jonka tavoitteena on edesauttaa kansanrunouden keruuta, tunnetuksi tekemistä, tutkimusta ja periaatteessa myös julkaisua. Seura on perustettu 28. marraskuuta 1925 Tarton yliopistossa, mutta neuvostovallan painostuksesta se suljettiin vuonna 1940 ja toimintaa jatkettiin uudestaan vasta 1990-luvulla.

Akateemisen kansanrunouden seuran perusti vuonna 1925 silloinen Tarton yliopiston perinteentutkimuksen professori Matthias Johann Eisen, joka toivoi herättävänsä opiskelijoiden keskuudessa suurempaa mielenkiintoa kansanperinnettä kohtaan. Toiminta oli siis suunnattu opiskelijoille, mutta myös perinteentutkijat ja yliopiston alumnit (entiset opiskelijat) osallistuivat siihen. Eisen johti seuran toimintaa kymmenisen vuotta. Aktiivisinta toiminta oli 30-luvun alussa, jolloin seuralla oli noin 80 jäsentä.

Seuran pääasiallisena toimintamuotona olivat esitelmien ympärille rakentuvat kokoukset, joiden avulla tutustuttiin oman alan lisäksi myös lähialoihin ja tieteenalojen rajamaille jäävään tematiikkaan. Perinteentutkimuksen historiaa käsiteltiin usein, erityisesti juhlistamalla kuuluisien folkloristien ja runonkerääjien sekä tunnettujen runonlaulajien merkkipäiviä. Myös suomalais-ugrilaisella kansanperinteellä oli toiminnassa keskeinen sija. Useat nimekkäät suomalaiset ja unkarilaiset tutkijat, kuten K. Krohn, E. N. Setälä ja J. Fazekas, kävivät luennoimassa oman maansa kansanperinteestä. Kansainvälisiä kontakteja laajennettiin oleellisesti vuosina 1934–1938, jolloin seuran puheenjohtajana toimi Walter Anderson, Tarton yliopiston ensimmäinen perinteentutkimuksen professori.

Usein kokouksissa jaettiin kokemuksia kesäisiltä kenttätyömatkoilta. Seuran jäsenten kokoamat materiaalit annettiin säilytettäväksi syyskuussa 1927 perustettuun Viron Kansanrunousarkistoon. Seuran alkuvuosikymmeninä monet kokouksissa pidetyistä esitelmistä julkaistiin pian kokouksen jälkeen, mikä elävöitti tieteellistä keskustelua. Nykyisin seuralla ei ole julkaisutoimintaa.

Vuosien 1966–1995 aikana folkloristien toimintakanavaksi muodostui Äidinkielen Seuran kansanrunousosasto (*Emakeele Seltsi rahvaluuleseksioon*). Äidinkielen seura oli ainoa neuvostoajanakin toiminut humanistinen yhdistys. Vuonna 1995 tehdyssä kyselyssä suurin osa perinteentutkijoista kannatti kuitenkin Akateemisen kansanrunouden seuran toiminnan uudelleen aloittamista ja seura perustettiin uudelleen 25. tammikuuta 1996. Seuran johtokuntaan valittiin tuolloin Kadri Tamm, Ülo Valk ja Anu Vissel.

SEURAN NYKYINEN TOIMINTA

Akateemisen kansanrunouden seuran toiminta rakentuu nykyäänkin pitkälti samansuuntaisten tapahtumien ympärille kuin 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Seura järjestää kokouksia, seminaareja, konferensseja, kansanruno(teema)päiviä, kansanrunouden keruukilpailuja ja muita vastaavia tapahtumia. Retket ja valokuvanäyttelyt edustavat viime vuosina aloitettuja uusia toiminnan muotoja. Seura pyrkii kokoontumaan joka kuukauden viimeisenä torstaina Viron Kirjallisuusmuseoon, useimmiten kuuntelemaan esitelmää ja keskustelemaan sen pohjalta. Seura kokoontuu usein myös juhlistamaan entisten ja nykyisten folkloristien ja kansanrunouden kerääjien merkkipäiviä, kuuntelemaan kirjauutuuksien esittelyjä sekä keskustelemaan tehdyistä kenttätöistä. Varsinaista kenttätyöseminaria on järjestetty vuodesta 2003 alkaen, mutta teemaa on käsitelty usein aikaisemminkin.

Kokoukset ovat avoimia kaikille (ja niistä myös ilmoitetaan lehdissä ja esimerkiksi yliopiston kirjastolla omien postituslistojen lisäksi), mutta kuulijakunnasta valtaosan muodostavat kuitenkin seuran jäsenet ja perinteentutkimuksen opiskelijat. Ajoittain kokouksiin on kutsuttu kaksi esitelmöijää, joista toinen on perinteentutkija ja toinen jonkun muun tieteenalan edustaja. Silloin tilaisuutta on mainostettu laajemminkin. Kansainvälistä yhteistyötä seuralla ei nykyään juurikaan ole joitakin ulkomaalaisia esitelmänpitäjiä lukuun ottamatta. Yhteistyötä paikallisten perinteentutkimusta tahoillaan harjoittavien laitosten ja instituuttien kanssa on tehty suurempia tapahtumia järjestettäessä.

Vuoden 2005 syyskuussa seuran johtokuntaan valittiin perinteentutkijat Risto Järv (Tarton yliopisto) ja Rein Saukas (Viron kirjallisuusmuseo) sekä etnomusikologi Taive Särg (Viron kirjallisuusmuseo), jotka jakavat seuran johtamisen ilot ja vastuun. Jäseniä seuralla on tällä hetkellä viitisenkymmentä. Jäsenmaksu on nimellinen, 20 kruunua (hieman yli euron) vuodessa, opiskelijat ja eläkeläiset selviävät puolta halvemmalla. Seuraan hyväksytään varsinaisten jäsenten lisäksi kunnia- ja kannatusjäseniä.

Lisätietoa Akateemisesta kansanrunouden seurasta löytyy seuran vironkielisiltä kotisivuilta <<http://www.folklore.ee/rl/inste/ars/>>. Siellä kerrotaan seuran historiasta ja ilmoitellaan tulevista tapahtumista. Sivuilta löytyy myös viime vuosina järjestettyjen tapahtumien ohjelmat ja usein kuviakin.

Yhteystiedot:

Risto Järv

Sähköposti: risto (at) folklore.ee

Puhelin: +372 7 376 214

VIRON AKATEEMINEN USKONTOTIETEEN SEURA

Viron Akateeminen uskontotieteen seura (*Eesti akadeemiline usundiloo selts*, lyhennettynä *EAUS*) on nuori: se on perustettu vuosi sitten huhtikuussa (3.4.2006). Erityisesti suomalaiset kollegat kannustivat seuran luomiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön, mistä jo seuran perustamisen yhteydessä pidetyssä kansainvälisessä ja monitieteisessä uskontojen tutkijoiden konferenssissa (Interdisciplinary Perspectives in Religious Studies) saatiin esimakua. Luennoitsijoita oli Pohjoismaista, Venäjältä, Unkarista ja Englannista. Esitelmän pitivät myös European Association for the Study of Religions -seuran (EASR) pääsihteeri Kim Knott ja International Association for the History of Religions -seuran (IAHR) pääsihteeri Tim Jensen. Konferenssin järjestivät Tarton yliopiston etnologian sekä Viron ja vertailevan kansanrunouden tutkimuksen laitokset.

Kansainvälisten seurojen jäseneksi pääseminen ja kontaktien solmiminen toisiin tutkijoihin olikin yksi suurimpia houkuttimia seuran perustamiseen. Akateemisen uskontotieteen seuran tavoitteeksi on asetettu uskontojen tieteellisen tutkimuksen edistäminen Virossa, samankaltaisista teemoista kiinnostuneiden tutkijoiden yhdistäminen sekä osallistuminen jo edellä mainittujen kansainvälisten seurojen – IAHR:n ja EASR:n – toimintaan. Toiveena on yleisemminkin sekä Viron sisäisen että kansainvälisen tieteellisen kanssakäymisen lisääminen yli tieteenrajojen sekä myös suuremman yleisön tietoisuuden lisääminen seuran toimintaan liittyvistä teemoista. Tavoitteiden saavuttamiseksi seura haluaa muun muassa järjestää seminaareja ja konferensseja, harjoittaa julkaisu- ja koulutustoimintaa, myöntää tukia ja apurahoja sekä toteuttaa teemaan liittyviä tutkimuksia ja kyselyjä.

Keskeisimpänä toimintamuotona ensimmäisen vuoden aikana ovat olleet esitelmien ympärille rakentuvat kokoukset, joissa niin seuran jäsenet kuin kaukaisematkin vieraat ovat esitelleet tutkimustaan. Tapahtumat ovat tähän asti keskittyneet Tarttoon, ja niistä on ilmoitettu postituslistojen lisäksi sanomalehdissä. Tulevaisuuden toiminta riippuu pitkälti seuran jäsenten aktiivisuudesta ja innokkuudesta, mutta seuran puheenjohtaja, Viron ja vertailevan kansanrunouden tutkimuksen professori Ülo Valk, pitää esimerkiksi vuosikirjan julkaisun aloittamista mahdollisena. Tällä het-

VIRON PERINTEENTUTKIJOIDEN JA USKONTOTIETEELLJÖIDEN SEURAT

kellä seura osallistuu elokuun lopulle suunnitellun uskonnolliseen suvaitsevaisuuteen pureutuvan kansainvälisen konferenssin järjestelyihin. Konferenssin yhteydessä on tarkoitus näyttää myös uskontoja käsitteleviä antropologisia ja dokumenttielokuvia. Viron akateemisen uskontotieteen seuran johtokuntaan kuuluu Valkin lisäksi Art Leete (etnologian professori), Ringo Ringvee (sisäministeriön uskontoasioiden osaston pääasiantuntija, teologian jatko-opiskelija), Lea Altnurme (teologian laitoksen vanhempi tutkija) ja Märt Läänemets (Tarton yliopiston orientalistiikan keskuksen tutkija).

Seuran jäseniksi voivat hakea tutkijat ja opiskelijat, jotka ovat harjoittaneet uskontotieteeseen liittyvää tieteellistä toimintaa. Virossa tehdään uskontotieteellistä tutkimusta monilla eri tieteenaloilla ja eri instituuteissa. Seura pyrkiikin olemaan foorumi, jossa uskontoja tutkivat kohtaavat ja keskustelevat. Tällä hetkellä jäsenistöstä löytyy kielitieteilijöitä, arkeologeja, orientalisteja, teologeja, uskonnon historian tutkijoita, etnologeja sekä folkloristeja, jotka muodostavat jäsenistön suurimman ryhmän. Seuralla on nelisenkymmentä varsinaista jäsentä, jotka maksavat jäsenmaksua 100 kruunua vuodessa (opiskelijoille ja eläkeläisille myönnetään 50 prosentin alennus). Jäsenistöön voidaan varsinaisten jäsenten lisäksi hyväksyä myös kirjeenvaihtajia, sekä kunnia- ja kannatusjäseniä.

Kotisivuja akateemisella uskontotieteen seuralla ei vielä ole, mutta lisätietoja seuran toiminnasta saa puheenjohtajalta Ülo Valkilta tai tiedesihteeriltä Art Leeteltä.

Yhteystiedot:

Ülo Valk

Sähköposti: [ulo.valk \(at\) ut.ee](mailto:ulo.valk(at)ut.ee)

Puhelin: +372 737 5310

Art Leete

Sähköposti: [art.leete \(at\) ut.ee](mailto:art.leete(at)ut.ee)

FM Pihla Siim on perinteentutkimuksen jatko-opiskelija Joensuun yliopistossa ja valtakunnallisen Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen tutkijakoulun tohtorikoulutettava.